

<i>Rodzaj dokumentu:</i>	Zasady oceniania rozwiązań zadań
<i>Egzamin:</i>	Egzamin maturalny
<i>Przedmiot:</i>	Język polski
<i>Poziom:</i>	Poziom rozszerzony
<i>Forma/Formy arkusza:</i>	MPO-R1_1P-203, MPO-R1_2P-203, MPO-R1_3P-203, MPO-R1_4P-203, MPO-R1_6P-203, MPO-R1_7P-203, MPO-R1Q1P-203
<i>Termin egzaminu:</i>	Termin dodatkowy – lipiec 2020 r.
<i>Data publikacji dokumentu:</i>	10 lipca 2020 r.

Temat 1. Określ, jaki problem podejmuje Mieczysław Jastrun w podanym tekście. Zajmij stanowisko wobec rozwiązania przyjętego przez autora, odwołując się do tego tekstu oraz innych tekstów kultury. Twoja praca powinna liczyć co najmniej 300 wyrazów.

(Mieczysław Jastrun, *Walka o słowo*)

Wytyczne do tematu 1.

- W pełnej realizacji zadania powinno znaleźć się określenie głównego problemu, którym jest podkreślenie roli słowa w tworzeniu sztuki, ukazywaniu obrazu świata.
- Zawężenie rozważań do spostrzeżeń o słowie jako znaku językowym bez uwzględnienia jego warstwy semantycznej może być jedynie uznane za częściowe rozpoznanie problemu.

KRYTERIA OCENY WYPOWIEDZI

A	
Określenie problemu	Sfor stanow roz przyj aut
9 Określenie problemu zgodne z tekstem i pełne	St adel teks
6 Określenie problemu zgodne z tekstem, ale niepełne	St adel tekstu,
3 Określenie problemu częściowo zgodne z tekstem	St cz adel
0 Brak określenia problemu lub problem niezgodny z tekstem	Brak s st niead

UWAGA

Jeśli w kategorii **A** praca uzyskała punkt, a w kategorii **B** – 0 punktów, egzaminator **nie przyznaje punktów w pozostałych kategoriach**.
Jeśli praca składa się z **mniej niż 3** części, egzaminator **przyznaje punkty tylko w kategoriach A, B i C**.
Pojawienie się błędu kardynalnego – zdający otrzymuje 0 punktów.

KRYTERIA OCENY WYPOWIEDZI

	C	D	E	F	G	H
nieobec ia rez tu	Poprawność rzeczowa	Zamysł kompozycyjny	Spójność lokalna	Styl tekstu	Poprawność językowa	Poprawność zapisu
0 do ne	2 Brak błędów rzeczowych	6 Kompozycja funkcjonalna	2 Pełna spójność wypowiedzi lub nieznaczne zaburzenia spójn.	4 Styl stosowny	4 Brak błędów lub nieliczne błędy nierażące	4 Zapis w pełni poprawny lub nieliczne błędy nierażące
0 do pełne		3 Zaburzenia funkcjonalności kompozycji	1 Znaczne zaburzenia spójności	2 Styl częściowo stosowny	2 Liczne błędy nierażące lub nieliczne błędy rażące	2 Liczne błędy nierażące lub nieliczne błędy rażące
0 do do						
0 do ca lub 0 do	0 Jeden błąd lub więcej błędów rzeczowych	0 Brak zamysłu kompozycyjnego	0 Wypowiedź niespójna	0 Styl niestosowny	0 Liczne błędy rażące	0 Liczne błędy rażące

Jeśli w kategorii **A** praca uzyskała punkt, a w kategorii **B** – 0 punktów, egzaminator **nie przyznaje punktów w pozostałych kategoriach**.
Jeśli praca składa się z **mniej niż 3** części, egzaminator **przyznaje punkty tylko w kategoriach A, B i C**.
Pojawienie się błędu kardynalnego – zdający otrzymuje 0 punktów.

Objaśnienia dotyczące oceny

A. Określenie problemu. Z ocenianemu problem. Określenie problemu

Określenie problemu uważa się za:

- **pełne**, jeśli praca zawiera problem w odpowiedzi historycznymi uwarunkowaniami lub współczesnymi implikacjami).
- **niepełne**, jeśli praca zawiera interpretacji trafnie rozpoznanego problemu.
- **częściowo zgodne z** problemem, jeśli zdający nie w pełni rozpoznaje problem główny lub wydobywa z tekstu tylko problem drugorzędny.

B. Sformułowanie stanowiska

Uczeń powinien **omówić i ocenić** stanowisko wobec rozwiązania przyjętego

Sformułowanie stanowiska uważa się za:

- **częściowo adekwatne**, gdy zawiera argumenty uzasadniające stanowisko
- **pełne**, gdy zawiera argumenty uzasadniające stanowisko
- **niepełne**, kiedy brak argumentów uzasadniających stanowisko

C. Poprawność rzeczową oceniane jest sformułowanie stanowiska w

Błąd kardynalny to błąd interpretacyjny przywołany

D. Kompozycja oceniana jest jako gatunek wypowiedzi. Należy zwrócić uwagę na niezbędne dla jasnego sformułowania i konsekwentnie uporządkowanie

Kompozycja jest **funkcjonalna**, gdy w tekście funkcjami retorycznymi. Ważne jest zaburzenie funkcjonalności swojej myśli, uznaje się za nieukończony w zakończeniu wcześniejszy

E. Spójność lokalną oceniane są sąsiedztwie zdaniami w akapicie ze sobą ani logicznie, ani gramatycznie

Wiedza argumentacyjna

Uczeń powinien zrozumieć, jaki problem podejmuje autor w przedstawionym fragmencie tekstu oraz sformułować ten problem. Ocena jest oceniana ze względu na to, czy jest **zgodne z tekstem** i czy jest **pełne**.

Warto również odtworzenie problemu (np. w postaci pytania), jak i jego interpretację, czyli umieszczenie tego w kontekście. Interpretacja problemu powinna być uzasadniona (np. wagę problemu można uzasadnić jego wymiarami lub współczesnymi implikacjami).

Warto również interpretacji trafnie rozpoznanego problemu.

Uczeń, jeśli zdający nie w pełni rozpoznaje problem główny lub wydobywa z tekstu tylko problem drugorzędny.

Stosunek do rozwiązania przyjętego przez autora tekstu.

Rozwiązanie zaproponowane przez autora w przedstawionym tekście. Sformułowanie stanowiska zdającego wobec autora tekstu jest oceniane ze względu na to, czy jest **adekwatne do tekstu** i czy jest **pełne**.

Rozwiązanie przyjętego przez autora tekstu uważa się za:

Stosunek do tekstu, gdy zniekształca rozwiązanie proponowane przez autora.

Warto również sformułowanie rozwiązania przyjętego przez autora tekstu oraz trafne odwołania do innych tekstów kultury i autorów.

Warto również odwołania do innych tekstów kultury uzasadniających stanowisko zdającego.

Uczeń na podstawie liczby błędów rzeczowych. Pomyłki (np. w nazwach własnych lub datach) niewpływające na sformułowanie rozwiązania przyjętego przez autora tekstu uważa się za usterki, a nie błędy rzeczowe.

Warto również świadczący o nieznanym (1) tekście kultury, do którego odwołuje się zdający, oraz (2) kontekście z zdającego.

Warto również zwrócić uwagę na **funkcjonalność segmentacji i uporządkowanie tekstu** zgodnie z wybranym przez zdającego. Ważne jest zwrócić pod uwagę, czy w tekście zostały wyodrębnione – językowo i graficznie – części pracy oraz akapity i zdania stanowiska i uzasadniających je argumentów, a także czy wyodrębnione części i akapity są logicznie i gramatycznie spójne z całością i zbędnych powtórzeń).

Warto również podział tekstu na segmenty (części) i ich porządek są ściśle powiązane z porządkiem treści i realizowanymi funkcjami. Ważne jest od zasady trójdzielnej kompozycji nie jest błędem, jeśli segmentacja jest funkcjonalna.

Warto również ocena egzaminator na podstawie całości pracy (np. brak zakończenia w pracy, w której uczeń jasno rozwija swoją myśl, natomiast brak rozdzielenia interpretacji problemu od interpretacji rozwiązania lub podważenie argumentów – za znaczne zaburzenie).

Warto również na podstawie zgodności logicznej i gramatycznej między kolejnymi, znajdującymi się w bezpośrednim sąsiedztwie zdaniami w akapicie. Ważne jest znaczne zaburzenia spójności wypowiedzi to np. akapity zbudowane z sekwencji zdań niepowiązanych ze sobą (potok luźnych myśli, skojarzeń).

F. Styl tekstu ocenia się ze**Styl uznaje się za:**

- **stosowny**, jeśli zachodzi odpowiednia proporcja między treścią wypowiedzi, sytuacją wypowiedzenia a odstępstwami od stosowności
- **częściowo stosowny**, np. w wypowiedzi połączonych stylów, metafora, mieszanie stylów
- **niestosowny**, jeśli w wypowiedzi występują błędy

G. Poprawność językowa ocenia się ze względu na błędy fleksyjnych i stylistycznych.

Błąd stylistyczny to konstrukcja wypowiedzi, w której tekst jest pisany, nieodpowiednie do sytuacji, w której jest pisany, nieodpowiednie do sytuacji.

Błędy logiczne nie uznaje się za błędy stylistyczne.

H. Poprawność zapisu ocenia się ze względu na błędy ortograficzne i interpunkcyjne oraz ich wagę (błędy rażące i błędy drobne). Błędy rażące to błędy interpunkcyjne w zapisie słów i błędy interpunkcyjne w zapisie**na stosowność.**

Stosowność to zasada *decorum* (dobór środków językowych jest celowy i adekwatny do wybranego przez ucznia gatunku wypowiedzi, tematu i intencji wypowiedzi oraz odmiany pisanej języka). Dopuszcza się drobne, sporadyczne odstępstwa od stosowności.

Wypowiedź, w której zdający niefunkcjonalnie łączy różne style, nie kontroluje jednolitości stylu, łączy wyrazy i konstrukcje z języka potocznego, nieoficjalnego, wtręty ze stylu urzędowego, nadmierna liczba stylów wypowiedzi uznaje się za uzasadnione, jeśli jest funkcjonalne.

Wypowiedź, która zawiera np. wulgaryzmy lub ma charakter obraźliwy.

Wypowiedź zgodna z upodobaniami stylistycznymi egzaminatora.

Wypowiedź jest ze względu na **liczbę** i **wagę** błędów składniowych, leksykalnych, słowotwórczych, frazeologicznych,

niezgodna z normą językową, ale niewłaściwa w sytuacji, w której powstaje tekst, oraz nieodpowiednia dla stylu, nieodpowiednia metafora, niefunkcjonalny kolokwializm, wulgaryzm, nieuzasadnione powtórzenie leksykalne lub

błędy stylistyczne.

Wypowiedź jest ze względu na **liczbę** błędów ortograficznych i interpunkcyjnych (szacowaną odpowiednio do objętości tekstu) rażące). Za **błąd rażący** uznaje się błąd, który polega na naruszeniu ogólnej reguły ortograficznej lub interpunkcyjnej z o wysokiej frekwencji. Ewentualne wątpliwości rozstrzygają ustalenia Rady Języka Polskiego i klasyfikacja błędów.

Temat 2. Dokonaj interpretacji porównawczej podanych tekstów. Twoja praca powinna liczyć co najmniej 300 słów.

(Adam Mickiewicz, [Nad wodą wielką i czystą...] i Urszula Kozioł, *Znakiem wody*)

Wytyczne do tematu 2.

- W realizacji zadania istotne jest porównywanie (najlepiej równoległe) obu tekstów.
- Jeśli zdający podejmuje się interpretacji najpierw pierwszego tekstu, to interpretując drugi tekst, powinien nawiązywać w swoim porównaniu do pierwszego tekstu.
- Krótkie, dwu- czy trzyzdaniowe porównanie na końcu wypracowania jest niewystarczające.

KRYTERIA OCENY INTERPRETACJI

A	Uzasadnienie interpretacyjne
6 Konceptcja niesprzeczna z utworami i spójna	Uzasadnienie trafne i pogłębione
4 Konceptcja niesprzeczna z utworami i częściowo spójna	Uzasadnienie trafne i niepełne
2 Konceptcja częściowo sprzeczna z utworami	Uzasadnienie częściowe
0 Konceptcja sprzeczna z utworami lub brak koncepcji	Brak trafnych argumentów uzasadniających interpretację utworów

UWAGA

Jeśli w kategorii **A** praca uzyskała maksymalną liczbę punktów, a w kategorii **B** – 0 punktów, egzaminator nie przyznaje punktów w pozostałych kategoriach. Jeśli praca składa się z mniej niż 100 słów, egzaminator przyznaje punkty tylko w kategoriach A, B i C. Jeśli praca nie kwalifikuje się do oceny, zdający otrzymuje 0 punktów.

KRYTERIA OCENY TREŚCI (MAKSYMALNIE 40 PUNKTÓW)

	C	D	E	F	G	H
	Poprawność rzeczowa	Zamysł kompozycyjny	Spójność lokalna	Styl tekstu	Poprawność językowa	Poprawność zapisu
100	2 Brak błędów rzeczowych	6 Kompozycja funkcjonalna	2 Pełna spójność wypowiedzi lub nieznaczne zaburzenia spójności	4 Styl stosowny	4 Brak błędów lub nieliczne błędy nierażące	4 Zapis w pełni poprawny lub nieliczne błędy nierażące
80				2 Styl częściowo stosowny	2 Liczne błędy nierażące lub nieliczne błędy rażące	2 Liczne błędy nierażące lub nieliczne błędy rażące
60		3 Zaburzenia funkcjonalności kompozycji	1 Znaczne zaburzenia spójności			
40	0 Jeden błąd lub więcej błędów rzeczowych	0 Brak zamysłu kompozycyjnego	0 Wypowiedź niespójna	0 Styl niestosowny	0 Liczne błędy rażące	0 Liczne błędy rażące

Jeśli w kategorii **A** praca uzyskała maksymalną liczbę punktów, a w kategorii **B** – 0 punktów, egzaminator nie przyznaje punktów w pozostałych kategoriach.

Jeśli praca składa się z mniej niż 100 słów, egzaminator przyznaje punkty tylko w kategoriach A, B i C.

Jeśli praca nie kwalifikuje się do oceny, zdający otrzymuje 0 punktów.

Objaśnienia dotyczące oceny

A. Koncepcja interpretacji
ustalenia pewnych obszarów
Koncepcja jest oceniana ze względu na

Koncepcja jest:

- **niesprzeczna z utworami**, gdy nie drugorzędne.
 - **częściowo sprzeczna z utworami**, gdy obszary są dla tekstów cenne.
 - **całkowicie sprzeczna z utworami**, gdy nie znajduje potwierdzenia w tekstach.
- Koncepcja jest:**
- **spójna**, gdy wypowiedź obejmuje i łączy sensy obu utworów.
 - **częściowo spójna**, gdy wypowiedź obejmuje i łączy sensy obu utworów, ale w sposób niewystarczający dla uzasadnienia tezy/hipotezy interpretacyjnej.
 - **niespójna**, gdy wypowiedź nie łączy sensów (tzn. wypowiedź składa się z dwóch niepowiązanych ze sobą wypowiedzi).

Brak koncepcji to brak wskazania obszarów

B. Uzasadnienie interpretacji
Uzasadnienie **trafne** zawiera argumenty **powiązane z tekstami** i **wynikające ze sfunkcjonalizowanej analizy**. Argumenty muszą

Uzasadnienie jest:

- **częściowo trafne**, jeśli argumenty powiązane z tekstami i wynikające ze sfunkcjonalizowanej analizy występują przynajmniej w części.
- **pogłębione**, jeśli argumenty powiązane z tekstami i wynikające ze sfunkcjonalizowanej analizy występują w całości.
- **niepogłębione**, gdy argumenty powiązane z tekstami i wynikające ze sfunkcjonalizowanej analizy występują w części.

C. Poprawność rzeczową
Ocena poprawności rzeczowej wypowiedzi opiera się na koncepcji interpretacyjnej i na

Błąd kardynalny to błąd, który wynika z niezrozumienia tekstu i interpretacyjnego przywołania

D. Kompozycja oceniana jest pod kątem gatunku wypowiedzi. Należy

Interpretacja porównawcza

Interpretacja porównawcza jest efektem poszukiwania przez zdającego sensów wynikających z zestawienia tekstów i wymaga ustalenia, w których szuka się podobieństw i/lub różnic między utworami, a następnie wyciąga z tego wnioski. Ocena interpretacji porównawczej opiera się na to, czy jest **niesprzeczna z utworami** i czy jest **spójna**.

znajduje potwierdzenia w obu tekstach, przy czym porównywane obszary są dla tekstów trafne i istotne, a

utworami, jeśli jedynie we fragmentach (lub fragmentach) znajduje potwierdzenie w tekstach lub porównywane obszary są dla tekstów trafne i istotne.

Interpretacja porównawcza jest trafna, jeśli nawet we fragmentach (lub fragmentach) nie znajduje potwierdzenia w tekstach.

Interpretacja porównawcza jest częściowo trafna, jeśli wystarczający dla uzasadnienia tezy/hipotezy interpretacyjnej obejmuje i łączy w całość sensy obu utworów.

Interpretacja porównawcza jest niespójna, jeśli wypowiedź obejmuje i łączy sensy obu utworów, ale w sposób niewystarczający dla uzasadnienia tezy/hipotezy interpretacyjnej.

Interpretacja porównawcza jest niesprzeczna z utworami, jeśli wypowiedź łączy sensy każdego tekstu, ale ich nie łączy (tzn. wypowiedź składa się z dwóch niepowiązanych ze sobą wypowiedzi).

sady zestawienia utworów.

oceniane ze względu na to, czy jest **trafne** i czy jest **pogłębione**.

Interpretacja porównawcza jest trafna, jeśli zawiera argumenty powiązane z tekstami i wynikające ze sfunkcjonalizowanej analizy, to znaczy wywodzić się z formy lub/i treści tekstów.

– oprócz argumentów niepowiązanych z tekstami lub/i niewynikających ze sfunkcjonalizowanej analizy – argumenty powiązane z tekstami i wynikające ze sfunkcjonalizowanej analizy.

potwierdzenie nie tylko w tekstach, ale także w kontekstach (np. biograficznym, historycznoliterackim, kulturowym). Argumenty powiązane z tekstami i wynikające ze sfunkcjonalizowanej analizy powinny choć częściowo rozwinąć przywołany kontekst, aby uzasadnić jego pojawienie się.

Argumenty są sfunkcjonalizowane, ale zdający przywołał je tylko z tekstów albo tylko z kontekstów.

Opierając się na podstawie liczby błędów rzeczowych. Pomyłki (np. w nazwach własnych lub datach) niewpływające na poprawność rzeczową, a nie błędy rzeczowe.

Błąd kardynalny to błąd, który wynika z niezrozumienia tekstu i interpretacyjnego przywołania tekstu i interpretacyjnego przywołania

ze względu na **funkcjonalność segmentacji i uporządkowanie tekstu** zgodnie z wybranym przez ucznia gatunkiem wypowiedzi. Należy zwrócić pod uwagę, czy w tekście zostały wyodrębnione – językowo i graficznie – części pracy oraz akapity

niezbędne dla jasnego przed
logicznie oraz konsekwentnie

Kompozycja jest **funkcjona**
i realizowanymi w tekście fun

E. Spójność lokalną ocen
sąsiedztwie zdaniami w akaj
sobą ani logicznie, ani grame

Styl uznaje się za:

- **stosowny**, jeśli zachowa
wypowiedzi, sytuacji egz
odstępstwa od stosowno:
 - **częściowo stosowny**, i
w wypowiedzi pojawiają s
Mieszanie różnych stylów
 - **niestosowny**, jeśli wypo
- Styl wypracowania nie musi l

G. Poprawność językowa c
fleksyjnych i stylistycznych.

Błąd stylistyczny to konstruk
w jakim tekst jest pisany, n
składniowe. Błędów logiczny

H. Poprawność zapisu ocer
oraz ich **wagę** (błędy rażąc
interpunkcyjnej w zapisie słó
błędów interpunkcyjnych Jer:

a koncepcji interpretacyjnej i uzasadniających ją argumentów, a także czy wyodrębnione części i akapity są
dkowane (bez luk i zbędnych powtórzeń).

i podział tekstu na segmenty (części) i ich porządek (układ) są ściśle powiązane z porządkiem treści
atorycznymi. Odejście od zasady trójdzielnej kompozycji nie jest błędem, jeśli segmentacja jest funkcjonalna.

a podstawie zgodności logicznej i gramatycznej między kolejnymi, znajdującymi się w bezpośrednim
naczne zaburzenia spójności wypowiedzi to np. akapity zbudowane z sekwencji zdań niepowiązanych ze
(potok luźnych myśli, skojarzeń).

zasada *decorum* (dobór środków językowych jest celowy i adekwatny do wybranego przez ucznia gatunku
yjnej, tematu i intencji wypowiedzi oraz odmiany pisanej języka). Dopuszcza się drobne, sporadyczne

wypowiedzi, w której zdający niefunkcjonalnie łączy różne style, nie kontroluje jednolitości stylu, np.
zy i konstrukcje z języka potocznego, nieoficjalnego, wtręty ze stylu urzędowego, nadmierna metaforyka.
iedzi uznaje się za uzasadnione, jeśli jest funkcjonalne.

iwiera np. wulgaryzmy lub ma charakter obraźliwy.

łny z upodobaniami stylistycznymi egzaminatora.

i jest ze względu na **liczbę** i **wagę** błędów składniowych, leksykalnych, słowotwórczych, frazeologicznych,

łna z normą językową, ale niewłaściwa w sytuacji, w której powstaje tekst, oraz nieodpowiednia dla stylu,
wniona metafora, niefunkcjonalny kolokwializm, wulgaryzm, nieuzasadnione powtórzenie leksykalne lub
znaje się za błędy stylistyczne.

z względu na **liczbę** błędów ortograficznych i interpunkcyjnych (szacowaną odpowiednio do objętości tekstu)
ażące). Za **błąd rażący** uznaje się błąd, który polega na naruszeniu ogólnej reguły ortograficznej lub
z o wysokiej frekwencji. Ewentualne wątpliwości rozstrzygają ustalenia Rady Języka Polskiego i klasyfikacja
drackiego.

USTALENIA DOTYCZĄCE BŁĘDÓW ORTOGRAFICZNYCH W PRACACH MATURALNYCH Z JĘZYKA POLSKIEGO

Komisja Dydaktyczna Rady Języka Polskiego ustaliła, że podstawą podziału błędów ortograficznych na błędy rażące i błędy drugorzędne są reguły ortograficzne. Do błędów ortograficznych rażących zaliczono:

- błędy w zakresie pisowni wyrazów z ó-u, rz-ż (w tym wyjątki od pisowni rz po spółgłoskach), ch-h;
- błędy w zakresie pisowni *nie* z różnymi częściami mowy;
- błędy pisowni zakończeń -ji, -ii, -i;
- błędy w pisowni wielką i małą literą (z wyjątkiem pisowni przymiotników dzierżawczych);
- błędy w zakresie pisowni części -by z osobowymi formami czasownika;
- błędy w zapisie przedrostków roz-, bez-, wes-, wz-, ws-;
- błędy w pisowni nosówek (ą, ę) oraz połączeń om, on, em, en.

Pozostałe odstępstwa od reguł ortograficznych, w tym m.in.: pisownię wyrazów przyimkowych, dzielenie wyrazów przy przenoszeniu do nowej linii, pisownię zakończeń -ski, -cki, -dzki, -stwo, -wstwo; pisownię przedrostków z-, s-, ś-; pisownię -by z pozostałymi częściami mowy postanowiono traktować jako błędy drugorzędne.

USTALENIA DOTYCZĄCE BŁĘDÓW INTERPUNKCYJNYCH W PRACACH MATURALNYCH Z JĘZYKA POLSKIEGO

1. Rażące błędy interpunkcyjne:

- a) postawienie jakiegokolwiek znaku interpunkcyjnego na początku wiersza
- b) brak znaku interpunkcyjnego (głównie: kropki, wykrzyknika, pyłajnika) na końcu wypowiedzenia pojedynczego lub złożonego
- c) pominięcie przecinka w wypowiedzeniu złożonym, w którym części składowe są połączone bezpośrednio (On idzie do kina, ja zostaję w domu.)
- d) pominięcie przecinka w wypowiedzeniu złożonym podrzędnie – przed spójnikiem (również z przyimkiem), zaimkiem, a także przed częścią nadrzędną (Idź tam, dokąd ci każą)
- e) pominięcie przecinka przed imiesłowem zakończonym na -ąc, -szy
- f) pominięcie pierwszego przecinka (lub obu) w wypowiedzeniu złożonym podrzędnie z częścią składową wplecioną (z tzw. zdaniem albo wyrażeniem wtrąconym) (Auto, które oglądał, było za drogie)
- g) w wypowiedzeniu złożonym współrzędnie – pominięcie przecinka przed spójnikami przeciwstawnymi, wynikowymi, synonimicznymi (czyli włącznymi), np. *ale, lecz, jednak, więc, dlatego, czyli, to jest, to znaczy*, a także postawienie przecinka przed spójnikami łącznymi, rozłącznymi, wyłączającymi, np. *i, oraz, albo, lub, ani, ni*. Te same przepisy obowiązują w wypowiedzeniu pojedynczym – między składnikami połączonymi spójnikami
- h) pominięcie przecinka w zdaniu złożonym porównawczym (Jest mądrzejszy, niż myślałam.)
- i) postawienie dwukropka, przecinka lub średnika po skrócie, po którym należy postawić kropkę, także po takim skrócie, po którym kropki się nie stawia
- j) brak kropki po skrócie, po którym należy ją postawić, lub postawienie kropki po skrócie, po którym jej się nie stawia
- k) brak przecinka między jednorodzinnymi (równorzędnymi) składnikami (częściami zdania) szeregu, którego części składowe nie są połączone spójnikami, a także brak spójnika między składnikami powtórzonymi (Kupiła w sklepie mąkę, cukier i inne produkty)
- l) brak dwukropka przed przytoczeniem cudzych lub własnych słów
- m) brak dwukropka przy wymienianiu tytułu dzieła, nazwy, terminu, jeżeli nie są one w tekście w inny sposób wyróżnione (np. kursywą lub cudzysłowem)
- n) brak myślnika (otwierającego i zamykającego), ujmującego wyrazy lub wypowiedzenia wtrącone. *Uwaga: tę samą funkcję pełniawiasy albo przecinki*
- o) brak myślników (lub myślnika) wydzielających człon wtrącony w cytowany tekst oraz tekst odautorski w partiach dialogowych
- p) brak cudzysłowu w tytułach publikacji, cytowanych wyrazach, zdaniach i wyrażeniach, jeżeli nie są one wyróżnione inaczej (np. kursywą).

2. Trzy błędy interpunkcyjne drugorzędne liczone są jako jeden błąd rażący.

INFORMACJA O ZASADACH OCENIANIA PRAC Z JĘZYKA POLSKIEGO UCZNIÓW ZE STWIERDZONYMI DYSFUNKCJAMI

W pracy maturalnej z języka polskiego autorstwa zdającego, u którego stwierdzono dysleksję i dysortografię, nie należy uwzględniać w ocenie następujących błędów:

- a) zmienionej kolejności liter w wyrazach,
- b) wstawionych dodatkowo liter w wyrazie, opuszczonych lub przestawionych liter,
- c) opuszczonego początku lub końca wyrazu,
- d) występowania w wyrazach głosek dźwięcznych zamiast bezdźwięcznych i odwrotnie,
- e) mylenia głosek „i” i „j”, głosek nosowych z końcówką fleksyjną, np.: *ę-em, ą-om*,
- f) mylenia przedrostków z przyimkami, np.: *pode szły*; błędnego zapisywania przyimków z rzeczownikami i przysłówkami, np.: *wklasie, zachwilę, napewno*,
- g) niewłaściwego zapisu spółgłosek miękkich, np.: *rosinie* zamiast *rośnie*, *skosiny* zamiast *skośny*,
- h) błędnego stosowania lub niestosowania znaków interpunkcyjnych.